

Päivämäärä: 6.11.2024

Tiedote tutkittaville koskien projektia “Uskontojen ja kulttuurien tulkitseminen ja asiantuntijuus sosiaalityössä, SOWREL -TUTKIMUSHANKE”

Olet ottamassa osaa Turun yliopistossa järjestettävään tieteelliseen tutkimukseen. Tämä tietosuojaseloste kuvaa sitä, miten henkilötietojasi tullaan käsittelemään tutkimuksessa.

1. Rekisterinpitäjä

Turun yliopisto, FI-20014 Turku, Suomi

Yhteyshenkilö projektia koskevissa asioissa:

Nimi: Merja Anis

Osoite: 20014 Turun yliopisto

Puh.: +358 50 570 8673

E-mail: merja.anis@utu.fi

2. Kuvaus tutkimuksesta ja henkilötietojen käsittelystä

Hankkeessa tutkitaan uskonnon ja kulttuurin tunnistamista ja merkitystä sosiaalityössä sekä uskonnollisten ja kulttuuristen vähemmistöjen kanssa tehtävää sosiaalityötä. Tutkimuskysymyksenä on, miten asiakkaiden uskonnollinen ja kulttuurinen tausta tulee esiin asiakastyössä, miten se huomioidaan sekä millaisia ammattieettisiä ja -käytäntöihin liittyviä haasteita ja valmiuksia sosiaalityössä on näiden taustojen ja niihin liittyvien merkitysten huomioimisessa asiakastyössä. Hanke tuottaa tietoa uskonto- ja kulttuurilukutaidon osaamisesta, hyödyntämisestä ja kehittämisestä käytännön sosiaalityössä. Tutkimuksen kiinnostus kohdistuu erityisesti muslimi-, lestadiolais- ja romaniväestön asiakkuuksiin lasten, nuorten, aikuisten ja perheiden kanssa tehtävässä sosiaalityössä. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa sosiaalityön käytännön tarpeisiin sekä sosiaalityön laadun ja asiakasturvallisuuden parantamiseksi. Empiirisenä aineistona ovat Helsingissä ja 3-4 hyvinvointialueella toteutettavat sosiaalityöntekijöiden ryhmähaastattelut, jotka ääninauhoitetaan. Jokaisella alueella toteutetaan 3-4 keskustelutyypistä ryhmähaastattelua, joissa kussakin on osallistujina 3-4 sosiaalityöntekijää. Ryhmiin voidaan ottaa mukaan myös sosiaaliohjaajia. Vaihtoehtoisesti voidaan tehdä yksilöhaastatteluja. Tutkimuksessa sovelletaan hyvää tieteellistä käytäntöä ja ihmistieteiden eettisiä ja tietosuojaan liittyviä periaatteita. Haastateltavilta pyydetään suostumus, ja henkilötietoja käsitellään ja säilytetään luottamuksellisesti ja tietoturvallisesti Turun yliopiston Taltio-verkkolevyllä. Henkilöiden taustatiedot pidetään erillään tutkimusaineistosta ja suorat tunnistetiedot poistetaan. Äänitallenteet tuhoetaan, kun haastatteluaineisto on muutettu tekstimuotoon.

3. Tutkimusryhmän vastuullinen yhteyshenkilö

Nimi: Merja Anis

Osoite: 20014 Turun yliopisto

Puh.: +358 50 570 8673

E-mail: merja.anis@utu.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Turun yliopiston tietosuojavastaava on tavoitettavissa sähköpostitse osoitteesta: dpo@utu.fi.

5. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Merja Anis, VTT, professori, tutkimuksen vastuuhenkilö ja johtava tutkija

Minna Taipale, VTM, väitöskirjatutkija

Marja Katisko, VTT, tutkija

Katja Grenrot, VTM, tutkija

Päivämäärä: 6.11.2024

6. Tutkimuksen nimi sekä tutkimuksen kesto

Tutkimuksen nimi: **Uskontojen ja kulttuurien tulkitseminen ja asiantuntijuus sosiaalityössä, SOWREL -TUTKIMUSHANKE** Tutkimushankkeen kesto 1.10.2024-31.12.2026.

Henkilötietojen käsittelyn ajallinen kesto: 10 vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen

7. Henkilötietojen lainmukainen käsittelyperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavan, tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklassa mainitun, käsittelyperusteen nojalla:

- rekisteröidyn suostumus;
- käsittely on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi;
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen;
- käsittely on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi;
- käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi:
  - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastollisia tarkoituksia varten;
  - tieteellisten aineistojen tai kulttuurisperinnöllisten materiaalien arkistointia varten;
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.

8. Tutkimusmateriaaliin sisältyvät henkilötiedot sekä suojaustoimenpiteet

Tutkimuksessa haastatellaan sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia, jotka toimivat Helsingissä tai hyvinvointialueilla sosiaalityön tai -ohjauksen tehtävissä. Haastattelut toteutetaan pääsääntöisesti 3-4 henkilön ryhmähaastatteluina. Myös yksilöhaastattelut ovat mahdollisia haastateltavan toiveesta. Haastattelut toteutetaan lähitapaamisella tai tietoturvallisen etäyhteyden kautta. Haastattelut ääninauhoitetaan. Haastateltavia pyydetään osallistumaan tutkimukseen, kun hyvinvointialueilta tai muilta palveluntuottajilta on saatu tutkimuslupa sekä ohjeet ja yhteystiedot haastateltavien tavoittamiseksi.

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia henkilötietoja: nimi, sukupuoli, koulutus, ammattinimike, työtehtävä, työuran pituus sosiaalityöntekijänä tai -ohjaajana, yhteystieto, hyvinvointialueen tai muun työnantajaorganisaation nimi. Henkilötietoja kerätään haastateltavien suostumuksen varmistamiseksi ja taustatietojen kartoittamiseksi. Tutkimukseen osallistuvien taustatiedot tallennetaan erilliselle lomakkeelle ja säilytetään salasanalla suojatulla Turun yliopiston Taltio-palvelimella muusta aineistosta erillään. Vahvat tunnistetiedot poistetaan.

Tutkimuksessa henkilön vahvoja tunnistetietoja ovat erillisessä suojatussa kansiossa tallennetut nimi, yhteystieto ja hyvinvointialueen tai muun työnantajaorganisaation nimi, jotka poistetaan, kun haastattelun litterointi on valmistunut. Taustatiedot (sukupuoli, koulutus, ammattinimike, työtehtävä ja työuran pituus) kerätään erilliselle lomakkeelle aineiston yleiskuvausta varten. Pääasiallisena tutkimusaineistona ovat haastatteluiden äänitallenteista aukikirjoitetut litteraatiot, joista poistetaan kaikki tunnistetiedot. Tutkimukseen osallistuneille henkilöille luodaan peitenimet tai koodi (pseudonymisointi). Haastatteluiden äänitallenteet ja haastateltavien vahvat tunnistetiedot hävitetään, kun haastattelu on litteroitu. Litteroinnit tehdään mahdollisimman pian kunkin haastattelun jälkeen.

Päivämäärä: 6.11.2024

Henkilötietojen poistaminen aineistosta tapahtuu siten, että vahvat henkilötiedot (nimi, yhteystieto ja hyvinvointialueen tai muun työnantajaorganisaation nimi) poistetaan kokonaan. Epäsuoria tunnistetietoja (esim. sukupuoli, koulutus, ammattinimike, työtehtävä ja työuran pituus) ryhmitellään isommiksi luokiksi niin, ettei yksittäisiä haastateltavia voi tunnistaa.

Tutkimukseen osallistuvilta pyydetään suostumus aineiston ja henkilötietojen säilytykseen. Tutkimuksessa saadut henkilötiedot pidetään ehdottoman luottamuksellisina ja niihin on pääsy ainoastaan hankkeen tutkijoilla, jotka sitoutuvat henkilötietojen luottamukselliseen käsittelyyn.

Tutkimusaineistoa käsitellään huolellisesti ja sen säilyttämisen tietosuojaan kiinnitetään erityistä huomiota. Aineiston litterointiin voidaan käyttää ulkopuolista palveluntuottajaa, joka on sitoutunut aineiston luottamukselliseen käsittelyyn ja vaitioloon. Pseudonymisoidun tutkimusaineiston analysointiin voidaan käyttää kvalitatiivisen aineiston analyysiohjelmia (Nnivo tai Atlas.ti).

Litteroituun tutkimusaineistoon, josta on poistettu tunnistetiedot, voidaan myöntää tutkimuslupa Turun yliopiston ja Diakonia-ammattikorkeakoulun välisen sopimuksen mukaisesti tutkijoille tai tutkinto-opiskelijoille, jotka osallistuvat hankkeen tutkimustoimintaan. Aineisto on jatkokäytettävissä hankkeen työryhmän kesken ja yhteisellä sopimuksella. Aineistoa ei luovuteta ulkopuolisille tutkijoille.

9. Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoiset henkilötietoryhmät)

Tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä.

10. Henkilötietojen keräämisen lähteet

Henkilötiedot saadaan tutkimuksen osallistujiksi ilmoittautuneilta itseltään. Tutkimusaineisto sisältää tutkimukseen osallistuvilta kerättävän taustatietolomakkeen sekä haastatteluiden kautta kerätyn aineiston.

11. Henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille

Henkilötietoja ei siirretä tutkimusryhmän ulkopuolelle. Litteraatiota toteuttava palveluntuottaja, joka on sitoutunut aineiston luottamukselliseen ja tietoturvalliseen käsittelyyn, on tutkimushankkeen ulkopuolinen osapuoli.

12. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automaattinen päätöksenteko ja noudatettavat suojatoimet

Automaattista päätöksentekoa ei toteuteta käsiteltäviin henkilötietoihin.

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojatoimia:

- Aineisto on salassa pidettävää.
- Kirjalliseen materiaaliin sovellettavat suojatoimet:
  - Haastatteluaineisto pseudonymisoidaan eli tunnistetiedot korvataan peitenimillä tai koodeilla. Haastattelujen litteraatioita säilytetään eri paikassa kuin taustatieto- ja suostumuslomakkeita.
- IT-järjestelmissä toteutettava henkilötietojen käsittely:

Päivämäärä: 6.11.2024

Aineisto on tallennettu Turun yliopistoissa siten, että aineistoon pääsevät käsiksi vain hankkeen nimetyt tutkijat. Pääsy aineistoon vaatii henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen, salasanan ja kaksivaiheisen tunnistautumisen. Pseudonymisoitu haastatteluaineisto, josta on poistettu kaikki tunnistettava tieto, säilytetään tutkimushankkeen päättymisen jälkeen 10 vuoden ajan Turun yliopiston tietoturvallisella verkkopalvelimella mahdollista jatkotutkimusta varten.

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa.
 Analysoitava aineisto sisältää suorat tunnistetiedot.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto arkistoidaan:

- ilman tunnistetietoja
 tunnistetiedoin

Pseudonymisoitu tutkimusaineisto tallennetaan Turun yliopiston verkkolevylle kymmeneksi vuodeksi hankkeen päättymisen jälkeen. Haastattelujen litteraatioiden lisäksi säilytetään taustatietolomakkeista koottu erillinen tiedosto sekä suostumuslomakkeet. Kaikki em. aineistot ja tiedot tuhoetaan 10 vuoden kuluttua hankkeen päättymisestä.

15. Oikeutesi rekisteröitynä sekä näihin tehtävät poikkeamat

Haastateltavat voivat ottaa yhteyttä saadakseen lisää tietoja heidän tietosuoja-asetuksen mukaisista oikeuksistaan:

Merja Anis
Assistentinkatu 7, 20500 Turku
+358 50 570 8673
merja.anis@utu.fi

Turun yliopiston tietosuojavastaava
+358 29 450 3009, dpo@utu.fi

Rekisteröidyn oikeuksiin tehtävät poikkeamat

Tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalain nojalla rekisteröidyn oikeuksiin voidaan tehdä tiettyjä poikkeamia, kun henkilötietojen käsittelyperusteena toimii tieteellinen tutkimus ja oikeuksien toteuttaminen tekisi käsittelyn tarkoituksen (tässä tapauksessa tieteellisen tutkimuksen) joko mahdolliseksi tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa käsittelylle.

Tarve tehdä poikkeamia rekisteröityjen oikeuksiin arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Tämän tietosuojaselosteen tutkimuksessa on todennäköisesti tarpeen tehdä poikkeamia seuraaviin rekisteröityjen oikeuksiin:

- Oikeus saada pääsy tietoihin (Artikla 15)
 Oikeus tietojen oikaisemiseen (Artikla 16)
 Oikeus tietojen poistamiseen (Artikla 17)
 Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (Artikla 18)
 Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä (Artikla 20)

Päivämäärä: 6.11.2024

Vastustamisoikeus (Artikla 21)

Haastatteluun osallistuneen oikeutta ja mahdollisuutta tarkistaa tietonsa harkitaan tapauskohtaisesti. Mikäli haastateltava pystyy tarjoamaan riittävät tunnistetiedot haastattelusta ja tutkimushankkeen johtaja pystyy haastateltavan luotettavasti identifioimaan, voidaan kyseisen haastattelun litteraatio luovuttaa haastateltavan tarkistettavaksi tai poistaa se. Haastateltava ei voi itse siirtää tietoja yliopiston järjestelmästä. Julkaistuihin tutkimuksiin ei ole mahdollista tehdä oikaisuja tai poistoja. Rekisteröity voi olla yhteydessä hankkeen vastuuhenkilöön, Merja Anikseen, mikäli toivoo tietojensa tarkistamista tai poistamista.

Oikeus valituksen tekemiseen

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetulle, jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön vastaisesti.

Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihte: 029 566 6700
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja(at)om.fi